

WOJEWODA DOLNOŚLĄSKI

PS-NKWR.431.2.31.2025.MK

Pan
Bogumił Zwardoń
Dyrektor

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie
ul. Kościuszki 2
57-300 Kłodzko

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Wrocław, 29 sierpnia 2025 r.

I. Informacje organizacyjne

Jednostka kontrolowana:	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku ¹
Kierownik jednostki kontrolowanej:	Bogumił Zwardoń – Dyrektor, w okresie od dnia 1 czerwca 2024 r. do dnia 16 czerwca 2025 r. (akta kontroli str. 1)
Zakres kontroli:	Szkolenie i kwalifikowanie kandydatów do opieki nad dzieckiem w rodzinnej pieczy zastępczej. Usamodzielnienia pełnoletnich wychowanków pieczy zastępczej. Kierowanie dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej. Zgodność zatrudniania z wymogami kwalifikacyjnymi. Okres objęty kontrolą od 1 czerwca 2024 r. do 16 czerwca 2025 r.
Podstawa prawna kontroli:	Art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2025 r. poz. 49) ² ; Plan Kontroli na I półrocze 2025 r. zatwierdzony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu 20 grudnia 2024 r.
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:	od 16 czerwca 2025 r. do 30 czerwca 2025 r.
Kontrolerzy:	1. Martyna Kwiecińska, inspektor wojewódzki, upoważnienie nr 247 z dnia 26 maja 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.247.2025.MK 2. Edyta Kubicka, główny specjalista, upoważnienie nr 248 z dnia 26 maja 2025 r., sygn. PS-NKWR.0030.248.2025.MK (akta kontroli str. 17-18)

¹ zwane w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „PCPR” lub „Centrum”;

² zwanej w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „ustawą”.

II. Ocena kontrolowanej jednostki:

W zakresie działalności jednostki podlegającej kontroli wydaje się ocenę pozytywną pomimo stwierdzonych uchybień, a jej uzasadnieniem jest ustalony stan faktyczny i prawny. Stwierdzone uchybienia nie wpłynęły na ostateczną realizację zadań w przedmiotowym zakresie.

III. Ustalenia kontroli:

Kontrola została odnotowana w książce kontroli pod numerem 43. Postępowanie kontrolne przeprowadzono na podstawie udostępnionej dokumentacji merytorycznej realizowanych zadań, ankiety z działalności PCPR w okresie objętym kontrolą, złożonych oświadczeń i wyjaśnień dyrektora, aktów prawa miejscowego oraz dokumentacji dotyczącej kwalifikacji zawodowych osób zatrudnionych na stanowiskach koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej.

Jednostka działała na podstawie statutu uchwalonego przez Radę Powiatu Kłodzkiego przyjętego uchwałą Nr VIII/92/2012 z dnia 24 października 2012 r. oraz Regulaminu Organizacyjnego wprowadzonego uchwałą Nr 207/2020 Zarządu Powiatu Kłodzkiego z dnia 2 grudnia 2020 r. (z późn. zm.). Centrum pełniło funkcję organizatora rodzinnej pieczy zastępczej na terenie Powiatu Kłodzkiego³.

(akta kontroli str.44-46)

Na podstawie informacji przekazanej przez dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku w ankiecie dotyczącej działalności jednostki w okresie objętym kontrolą stwierdzono, iż czynności ukierunkowane na promowanie idei rodzicielstwa zastępczego były prowadzone w sposób systematyczny i na bieżąco. Centrum podejmowało działania informacyjne i promocyjne zarówno w przestrzeni internetowej, jak i w środowisku lokalnym, których celem było zwiększenie świadomości społecznej oraz pozyskiwanie kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej. Jednym z głównych narzędzi promocji była strona internetowa PCPR, na której w zakładce dotyczącej pieczy zastępczej zamieszczano na bieżąco ogłoszenia i komunikaty informujące o poszukiwaniu kandydatów na rodziny zastępcze. W ramach zamieszczonych treści przedstawiano szczegółowe informacje dotyczące możliwego wsparcia oferowanego kandydatom, a także wyjaśniano procedury kwalifikacyjne i szkoleniowe. Osoby zainteresowane mogły się zapoznać z zakresem oferowanej pomocy obejmującej m.in. wsparcie psychologiczne, prawne oraz

³ zwany w dalszej części niniejszego wystąpienia pokontrolnego „organizatorem”.

finansowe przysługujące rodzinom zastępczym zgodnie z obowiązującymi przepisami. Ponadto zamieszczono treści edukacyjne i informacyjne, w tym: definicje rodziny zastępczej, wskazanie form rodzinnej pieczy zastępczej oraz omówiono podstawowe funkcje i cele pieczy zastępczej. Znaczną część materiału informacyjnego poświęcono procedurze kwalifikacyjnej kandydatów, opisując szczegółowo każdy etap kwalifikacji oraz szkolenia. Kolejnym istotnym elementem działań było przygotowywanie oraz rozpowszechnianie materiałów promocyjnych i informacyjnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku opracowywało i dystrybuowało różne formy wizualnej promocji, w tym: plakaty, ulotki informacyjne, które miały na celu dotarcie do szerokiego grona odbiorców w społeczności lokalnej oraz umieszczono baner przy głównej ulicy miasta. Baner i plakaty zawierały hasła promujące rodzinne formy pieczy zastępczej. Były one umieszczane w widocznych i ogólnodostępnych miejscach na terenie powiatu, w szczególności w instytucjach takich jak: urzędy administracji publicznej, placówki oświatowe oraz placówki medyczne.

W ramach prowadzonych działań promujących idee rodzicielstwa zastępczego PCPR podejmował również aktywności w przestrzeni medialnej. Jednym z obszarów tej aktywności było systematyczne aktualizowanie profilu Centrum w mediach społecznościowych, przede wszystkim na platformie Facebook. Dodatkowo opracowano artykuł promujący pieczę zastępczą, który został opublikowany w lokalnej prasie. W okresie objętym kontrolą zorganizowano także wydarzenie (festyn) w ramach Dnia Rodzicielstwa Zastępczego, a także uliczne akcje promocyjne, polegające na rozdawaniu materiałów promocyjnych i prowadzeniu bezpośrednich rozmów z mieszkańcami powiatu.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku w ramach realizowanej strategii informacyjnej, prowadziło działania zgodnie z planem promocyjnym na dany rok. Dokument ten zawierał wyszczególnione formy i zakres działań, harmonogram realizacji oraz przypisane zadania. Powyższe założenia stanowiły spójną i zaplanowaną strategię promocji rodzicielstwa zastępczego w powiecie.

Wszystkie te działania miały na celu rzetelne informowanie społeczności lokalnej oraz promocję rodzicielstwa zastępczego, a także zachęcenie do sprawowania pieczy zastępczej nad dzieckiem pozbawionym opieki rodziny biologicznej.

Na podstawie oświadczenia dyrektora Centrum, złożonego w trakcie czynności kontrolnych wskazano, że efektem prowadzonych działań promocyjnych w okresie objętym

kontrolą było pozyskanie łącznie 13 kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej. Dodatkowo 5 kandydatów zgłosiło się w wyniku działań środowiskowych.

(akta kontroli str. 19-20, 50-52)

W ramach realizacji obowiązku określonego w art. 76 ust. 4 pkt 3 ustawy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku zorganizowało szkolenie dla kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej niezawodowej, które zrealizowane było przez Ośrodek Edukacji i Psychoterapii w Kłodzku ul. Wolności 66, 57-300 Kłodzko. Szkolenie przeprowadzono na podstawie autorskiego programu „Nowa Rodzina”, zatwierdzonego decyzją Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z 18 marca 2024 r. nr 5/2024/RZ na okres 5 lat. Program ten został opracowany z uwzględnieniem obowiązujących przepisów, zapewniając kompleksowe przygotowanie kandydatów. Zajęcia były prowadzone zgodnie z harmonogramem przez trenerów Ośrodka Edukacji i Psychoterapii w Kłodzku. Podmiot odpowiedzialny za przeprowadzenie szkolenia został wyłoniony w trybie zapytania ofertowego. Szkolenie odbyło się w terminie od 4 kwietnia do 24 maja 2025 r.

(akta kontroli str.20,53-64)

W okresie objętym kontrolą do Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku wpłynęło łącznie 18 wniosków o przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji do sprawowania opieki nad dzieckiem w ramach rodzinnej pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 42 ust. 1-3 ustawy oraz na podstawie analizy losowo wybranych akt kandydatów, stwierdzono, że zgromadzona dokumentacja, tj.: zaświadczenia, oświadczenia oraz opinie, potwierdzała spełnienie przez kandydatów wszystkich wymagań formalnych przewidzianych dla procedury kwalifikacyjnej. Spośród 18 osób wnioskujących o przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji, 10 kandydatów uzyskało pozytywną wstępną kwalifikację, a negatywną wstępną kwalifikację otrzymało 8 kandydatów. W przypadku negatywnej wstępnej kwalifikacji, kandydatom przekazano pisemne uzasadnienie wskazujące na przyczyny odmowy zakwalifikowania oraz określono obszary wymagające poprawy. Osoby te zostały poinformowane o przysługującej im możliwości odwołania się od decyzji. Wstępna kwalifikacja była przekazywana w formie papierowej, nie później niż w terminie jednego miesiąca od dnia złożenia wniosku, a jej ważność została określona na 2 lata.

W analizowanym okresie osoby, które otrzymały pozytywną wstępną kwalifikację złożyły wniosek o przeprowadzenie szkolenia dla kandydatów na rodziny zastępcze. Dodatkowo ustalono, iż jedna osoba (N.K.), która rozpoczęła proces kwalifikacyjny w okresie nieobjętym kontrolą, uczestniczyła we wcześniejszej edycji szkolenia, jednak go nie ukończyła. W związku z tym została zobowiązana do ponownego przystąpienia do szkolenia

w 2025 roku, jako jedenasta osoba. W Centrum przed skierowaniem kandydata na szkolenie odbywało się posiedzenie zespołu kwalifikacyjnego. Z każdego takiego spotkania sporządzany był protokół zawierający ustalenia dotyczące oceny kandydata, jego predyspozycji i spełnienia wymagań formalnych. Na podstawie ustaleń zespołu, kandydat otrzymywał informację o zakwalifikowaniu do udziału w szkoleniu. O szczegółach organizacyjnych tj. terminie, miejscu oraz godzinach zajęć – kandydaci informowani byli w późniejszym czasie, wraz z przekazaniem harmonogramu szkolenia. Na każdy dzień szkoleniowy prowadzony był dziennik zajęć, dokumentujący frekwencję oraz realizację programu dydaktycznego.

Podkreślenia wymaga, że tworzenie zespołu kwalifikacyjnego, w wyżej opisanej formie nie ma wpływu na ostateczną decyzję o skierowaniu kandydata na szkolenie. Należy zaznaczyć, że procedura ta nie wynikała z obowiązujących przepisów prawa i nie stanowiła formalnego elementu procesu kierowania wnioskodawców na szkolenie.

Przedmiotowe szkolenie dla kandydatów odbyło się w terminie od 4 kwietnia do 24 maja 2025 r. i obejmowało 62 godziny, co jest zgodnie z § 2 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z 6 listopada 2023 r. w sprawie szkoleń dla kandydatów do sprawowania pieczy zastępczej⁴, który wskazuje liczbę nie mniejszą niż 60 godzin dydaktycznych (w tym 10 godzin praktyk). Wszyscy uczestnicy odbyli obowiązkowe praktyki, polegające na zapoznaniu się z doświadczeniami rodzin już sprawujących pieczę zastępczą. Po zakończeniu szkolenia wszyscy otrzymali świadectwa ukończenia szkolenia zgodnie z art. 44 ust. 1 ustawy. Na dzień przeprowadzenia kontroli wszystkim uczestnikom szkolenia wydano zaświadczenia kwalifikacyjne, po uprzednim złożeniu przez nich stosownych wniosków. Zaświadczenie kwalifikacyjne potwierdzało ukończenie szkolenia oraz spełnienie przez kandydata wymagań określonych w art. 42 ust. 1-3 ustawy. Dokument zawierał również ocenę predyspozycji kandydata do sprawowania funkcji rodziny zastępczej i został wydany na formularzu zgodnym ze wzorem określonym w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z 19 września 2023 r. w sprawie wzoru zaświadczenia kwalifikacyjnego⁵. Każde z zaświadczeń kwalifikacyjnych zostało wydane po uprzednim złożeniu wniosku i opatrzone odpowiednią datą.

(akta kontroli str.64-70)

W oparciu o informacje zawarte w ankiecie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku podejmowało szereg działań mających na celu realizację zadania na postawie

⁴ (Dz. U. z 2023 r. poz. 2452);

⁵ (t.j. Dz. U. z 2023 r. poz. 2052).

art. 76 ust. 4 pkt 2, który dotyczy postępowania kwalifikacyjnego względem kandydatów do pełnienia funkcji rodzinnych podmiotów pieczy zastępczej.

W ramach prowadzonych działań realizowano następujące etapy:

1. Przeprowadzenie wstępnej rozmowy z kandydatami, mającej na celu wyjaśnienie podstawowych kwestii dotyczących funkcjonowania rodzinnej pieczy zastępczej oraz udzielano wyjaśnień dotyczących przetwarzania danych osobowych w kontekście procedury kwalifikacyjnej;
2. Złożenie przez kandydata wniosku o przeprowadzenie wstępnej kwalifikacji wraz z możliwymi do przedłożenia dokumentami, o których mowa w art. 42 ust. 1-3 ustawy;
3. Spotkanie z psychologiem w celu przeprowadzenia badań dotyczących predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej;
4. Wizyta z pracownikami PCPR w miejscu zamieszkania kandydatów, w celu oceny warunków mieszkaniowych oraz przeprowadzenia oceny pedagogicznej w zakresie motywacji i warunków do właściwego sprawowania opieki nad dzieckiem.

Na każdym etapie postępowania, kandydaci byli aktywnie wspierani przez pracownika PCPR odpowiedzialnego za proces kwalifikacji. Pracownik ten motywował kandydatów do terminowego przedkładania wymaganych dokumentów, służył wyjaśnieniami oraz monitorował postępy w realizacji poszczególnych etapów.

(akta kontroli str. 22-27)

W ramach procedury wstępnej kwalifikacji kandydatów do pełnienia funkcji rodziny zastępczej, sporządzano opinię, o której mowa w art. 42 ust. 1 pkt 5 lit. b ustawy. Psycholog sporządzał badanie predyspozycji i motywacji do pełnienia funkcji rodziny zastępczej z zastosowaniem metod badawczych t.j.:

- wywiad psychologiczny;
- test EPQ-R (S);
- inwentarz osobowości NEO-FFI;
- testy psychologiczne CUIDE, ACL.

Proces oceny obejmował również zastosowanie metod badawczych, takich jak:

- analiza złożonej dokumentacji (urzędowej, medycznej, psychologicznej, opinie z miejsca pracy, opinie sąsiadów);
- wywiad pogłębiony z kandydatami, członkami rodziny;
- wywiad środowiskowy;
- metoda obserwacji (stosowana podczas spotkań w miejscu zamieszkania kandydata).

Wszystkie powyższe działania miały na celu rzetelną ocenę przygotowania kandydatów do pełnienia funkcji rodzin zastępczej, w tym ich stabilności emocjonalnej, dojrzałości społecznej oraz motywacji do podjęcia się opieki nad dzieckiem w ramach pieczy zastępczej. Kandydaci byli weryfikowani pod kątem spełnienia wymagań formalnych, w tym rękojmi należytego sprawowania pieczy zastępczej, o której mowa w art. 42 ust. 1 ustawy oraz odpowiednich warunków bytowych i mieszkaniowych zgodnie z art. 42 ust. 7 ustawy.

(akta kontroli str. 27-29)

Na podstawie art. 46 ust. 5 ustawy (uchylonego na dzień kontroli) Starosta Powiatu Kłodzkiego upoważnił dyrektora PCPR w Kłodzku do prowadzenia rejestru danych dotyczących osób zakwalifikowanych do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, niezawodowej, a także do prowadzenia rodzinnego domu dziecka. Dodatkowo prowadzony był rejestr osób pełniących funkcję w tym zakresie. Rejestry te miały formę elektroniczną i były w nich zawarte wszystkie informacje wymagane przepisem art. 46 ust. 2 ustawy. Zgodnie z art. 46 ust. 4, dane z tych rejestrów przekazywano do Sądu Rejonowego w Kłodzku. Natomiast na mocy art. 34 ust. 1 i 7 ustawy z dnia 7 października 2022 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2022 r. poz. 2140), do czasu upływu trzech miesięcy od dnia wskazanego w obwieszczeniu ministra właściwego ds. rodziny, Starosta kontynuował prowadzenie ww. rejestrów na dotychczasowych zasadach wskazanych w art. 46 ustawy, a od 15 stycznia 2025 r. w Centralnym Rejestrze Pieczy Zastępczej.

(akta kontroli str. 28,72)

Kolejnym z obszarów objętych kontrolą była realizacja obowiązku wynikającego z art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy, polegającego na zapewnieniu prowadzeniu działalności diagnostyczno-konsultacyjnej, której celem jest pozyskiwanie, szkolenie i kwalifikowanie osób zgłaszających gotowość do pełnienia funkcji rodziny zastępczej zawodowej, rodziny zastępczej niezawodowej oraz prowadzenia rodzinnego domu dziecka, a także szkolenie i wspieranie psychologiczno-pedagogiczne osób sprawujących rodzinną pieczę zastępczą oraz rodziców dzieci objętych tą formą pieczy. PCPR w Kłodzku zorganizowało i przeprowadziło szereg działań w tym zakresie, m.in.:

1. Cykliczne spotkania superwizyjne (9 spotkań) oraz szkolenia tematyczne, prowadzone przez psychologa PCPR lub specjalistów z podmiotów zewnętrznych (4 spotkania);
2. Organizowano szkolenia dla rodzin zastępczych dwa razy w roku z zakresu kompetencji wychowawczych;

3. Szkolenie pn. „Praca z dzieckiem dotkniętym przemocą domową; zrozumienie mechanizmów jego funkcjonowania w nowym środowisku oraz formy wsparcia i pomocy”;
4. Szkolenie pn. „Rozwojowe doświadczenie traumatyczne”.

Dodatkowo w ramach wsparcia psychologiczno-pedagogicznego podmioty rodzinnej pieczy zastępczej mogły każdorazowo skorzystać z pomocy oferowanej przez PCPR: psychologicznej, pedagogicznej i prawnej. Psycholodzy w Centrum przyjmowali zarówno rodziny zastępcze jak i małoletnie dzieci przebywające w rodzinnej pieczy zastępczej w terminach dostosowanych do potrzeb i zobowiązań opiekunów zastępczych. Pomoc była udzielana zarówno w godzinach porannych jak i popołudniowych. Wsparcie pedagogiczne było świadczone też codziennie od poniedziałku do piątku w godzinach 7:30-15:30. Ponadto na bieżąco w sytuacjach interwencyjnych, wymagających natychmiastowej reakcji Zespół ds. Rodzinnej Pieczy Zastępczej dysponował telefonem interwencyjnym dostępnym całodobowo.

W świetle art. 77 ust. 1 ustawy, rodziny zastępcze oraz prowadzący rodzinne domy dziecka, którzy złożyli wniosek o objęcie ich opieką koordynatora rodzinnej pieczy zastępczej otrzymali rzeczne wsparcie. Powyższa pomoc dotyczyła wszystkich osób pełniących funkcję rodzinnych podmiotów pieczy zastępczej.

Centrum umożliwiała również organizowanie spotkań dzieci umieszczonych w rodzinnych formach pieczy zastępczej z rodzicami biologicznymi. Spotkania odbywały się średnio raz na dwa tygodnie w obecności psychologa bądź pedagoga zatrudnionego w PCPR.

W ocenie tut. organu działania podejmowane przez PCPR w zakresie, o którym mowa w art. 76 ust. 4 pkt 12 ustawy, wobec rodziców biologicznych dzieci są niewystarczające. W związku z powyższym, należy niezwłocznie zaplanować i realizować działania wspierające, obejmujące m.in. regularne konsultacje z psychologiem lub pedagogiem, warsztaty podnoszące kompetencje wychowawcze oraz bieżące czynności dostosowane do danej sytuacji rodziny biologicznej.

W wyniku powodzi, która dotknęła Powiat Kłodzki we wrześniu 2024 r. wiele rodzin zastępczych zostało poszkodowanych. Pracownicy PCPR w Kłodzku, pomimo trudnej sytuacji byli zaangażowani w pomoc terenową wobec tych rodzin. Była ona realizowana w formie doraźnej pomocy psychologicznej oraz materialnej: dostarczaniu niezbędnych sprzętów, żywności, środków chemicznych oraz realizacji najważniejszych potrzeb poszkodowanych rodzin.

Kontrola obejmowała również obszar dotyczący wsparcia udzielanego usamodzielnianym wychowankom pieczy zastępczej, o której mowa w art. 140 i art. 180 pkt 3 ustawy. W badanym okresie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku wszczęło i przeprowadziło 49 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki, 48 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy na usamodzielnienie, a także 47 postępowań administracyjnych w sprawie przyznania pomocy finansowej na zagospodarowanie.

W oparciu o losowo wybrane akta spośród powyżej wskazanych postępowań administracyjnych, dokonano oceny ich prawidłowości i zgodności z obowiązującymi przepisami. Stwierdzono, iż wszystkie analizowane akta spraw dotyczących przyznawania pomocy na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, zostały wszczęte na wniosek pełnoletnich wychowanków, którzy przebywali w pieczy zastępczej przez okres co najmniej: 3 lat – dotyczy osób usamodzielnianych opuszczających rodzinę zastępczą spokrewnioną oraz roku – w przypadku osób usamodzielnianych opuszczających rodzinę zastępczą niezawodową, rodzinę zastępczą zawodową, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą. Wniosek o przyznanie pomocy, o której mowa w art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. a-b, osoby uprawnione składały w powiecie właściwym do ponoszenia wydatków na finansowanie powyższej pomocy za pośrednictwem kierownika centrum pomocy rodzinie w powiecie właściwym ze względu na miejsce pobytu osoby usamodzielnianej. Z kolei pomoc, o której mowa w art. 140 ust. 1 pkt 1 lit. c była udzielana w powiecie właściwym ze względu na miejsce osiedlenia się osoby usamodzielnianej. W przedmiotowej dokumentacji znajdowały się m.in. potwierdzenia wyznaczenia opiekuna usamodzielnienia, indywidualne programy usamodzielnienia zatwierdzone przez dyrektora Centrum, orzeczenia sądowe o umieszczeniu w pieczy zastępczej, akty urodzenia, informacje o długości pobytu w pieczy zastępczej, dokumenty potwierdzające rozpoczęcie lub kontynuację nauki, a także informacje dotyczące miejsca zamieszkania i meldunku, numeru konta bankowego oraz inne dane niezbędne do prowadzenia sprawy. Analizowane postępowania kończyły się terminowym wydaniem decyzji administracyjnej o przyznaniu pomocy finansowej na kontynuowanie nauki, usamodzielnienie i zagospodarowanie, a przyznane kwoty były zgodne z obwieszczeniem Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 24 marca 2024 r. w sprawie wysokości kwot świadczeń przysługujących rodzinie zastępczej i prowadzącemu rodzinny dom dziecka, wysokości pomocy dla osoby usamodzielnianej oraz wysokości kwot określonych w umowach (od 1 czerwca 2024 r.) oraz adekwatne do okresu przebywania

w pieczy zastępczej przez osobę wnioskującą. W ramach pomocy pieniężnej na kontynuowanie nauki świadczenia przyznawano na okres trwania nauki, jednak nie dłużej niż do ukończenia przez osobę uprawnioną 25. roku życia. Wszystkie wydane decyzje administracyjne zawierały elementy wymagane zgodnie z art. 107 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego⁶, w tym oznaczenie organu (Starosta Kłodzki) oraz podpis osoby upoważnionej do wydawania decyzji.

W okresie objętym kontrolą dokonano dwóch ocen końcowych procesu usamodzielnienia. Dokument zawierał informację o udzielonych formach wsparcia, sposobie realizacji indywidualnego programu usamodzielnienia oraz o bieżących warunkach mieszkaniowych i sytuacji zawodowej osób objętych oceną.

W oparciu o art. 140 ust. 1 pkt 2 i 3 ustawy, osobie, która po osiągnięciu pełnoletności opuszcza rodzinę zastępczą, rodzinny dom dziecka lub placówkę opiekuńczo-wychowawczą, na jej wniosek udziela się pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych i zatrudnienia, a także zapewnienie wsparcia psychologicznego oraz prawnego.

W okresie objętym kontrolą, tj. od czerwca 2024 r. do dnia jej przeprowadzenia, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku zarejestrowało 4 wnioski dotyczące udzielenia pomocy w uzyskaniu odpowiednich warunków mieszkaniowych oraz 2 wnioski o udzielenie pomocy prawnej. Działania w zakresie wsparcia mieszkaniowego PCPR realizował we współpracy z samorządami gminnymi, poprzez udzielenie rekomendacji do wniosków składanych przez osoby usamodzielniane do burmistrzów oraz wójtów. Dodatkowo Centrum kierowało pisma do burmistrza z prośbą o wsparcie mieszkaniowe dla osób usamodzielnianych. W wyniku tych działań osoby te były wpisywane na dodatkową listę osób zakwalifikowanych do zawarcia umowy najmu lokalu socjalnego. Z kolei pomoc prawna była udzielana przez radców prawnych zatrudnionych w jednostce.

(akta kontroli str. 29-30, 73-97)

Na terenie Powiatu Kłodzkiego funkcjonowało łącznie 16 placówek opiekuńczo-wychowawczych prowadzonych przez powiat, w tym 3 placówki typu rodzinnego oraz 13 typu socjalizacyjnego. Łącznie jednostki te dysponowały 194 miejscami przeznaczonymi dla dzieci objętych instytucjonalną pieczą zastępczą. W okresie objętym kontrolą Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku wydało łącznie 115 skierowań do placówek opiekuńczo-wychowawczych, z czego 62 dotyczyły dzieci poniżej 10. roku życia. Wszystkie dzieci w tej grupie wiekowej zostały umieszczone w placówkach wraz ze starszym

⁶ (t.j. Dz.U. z 2024 r. poz. 572).

rodzeństwem oraz dodatkowo w szczególnych, uzasadnionych przypadkach, takich jak zagrożenie życia lub zdrowia. Stwierdzono, że umieszczenie dzieci w pieczy zastępczej tego typu poniżej 10. roku życia było zgodne z postanowieniem sądu.

Skierowania do placówek opiekuńczo-wychowawczych zawierały informacje, takie jak: datę sporządzenia dokumentu, sygnaturę orzeczenia sądowego, podstawę prawną skierowania, uzasadniającą umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej, imię i nazwisko, datę urodzenia, oznaczenie jednostki kierującej oraz nazwę placówki, do której dziecko było kierowane. Wszystkie decyzje były podpisywane przez upoważnionego przez Starostę dyrektora Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku. Każdorazowo przed wystawieniem skierowania zasięgano opinii dyrektora placówki opiekuńczo-wychowawczej, zgodnie z § 4 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie instytucjonalnej pieczy zastępczej⁷.

Na podstawie przedłożonych akt wychowanków z grupy kontrolnej stwierdzono, że wraz ze skierowaniem przekazywano do placówek dokumentację dotyczącą dziecka, obejmującą: odpis aktu urodzenia, postanowienie sądu o umieszczeniu w pieczy zastępczej, dokumentację medyczną, karty szczepień, dokumenty szkolne, a także informacje na temat prowadzonej pracy z rodziną biologiczną. W przypadku, gdy rodzic dziecka zmarł, do dokumentacji dołączano również taką informację oraz odpis aktu zgonu. PCPR powiadamiał również sąd, który wydał orzeczenie o umieszczeniu dziecka, o wykonaniu postanowienia oraz o skierowaniu do konkretnej placówki, zgodnie z § 7 rozporządzenia. W większości przypadków skierowania opatrzone były pieczęcią Powiatu Kłodzkiego, natomiast w niektórych sytuacjach stosowano pieczęć Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku. Powyższe stanowi uchybienie, w związku z tym, w części dotyczącej jednostki kierującej, należy jednoznacznie wskazywać powiat jako organ właściwy w przedmiotowym zakresie, odpowiedzialny za realizację zadania dotyczącego kierowania dzieci do instytucjonalnej pieczy zastępczej w świetle § 2 ust. 1 rozporządzenia.

W badanym okresie PCPR w Kłodzku zabezpieczyło w instytucjonalnej pieczy zastępczej łącznie czworo dzieci cudzoziemskich, w tym: jedno dziecko pochodzenia białoruskiego i troje dzieci obywatelstwa ukraińskiego. Wraz ze skierowaniami przekazano do placówek postanowienia sądu o natychmiastowym umieszczeniu w pieczy zastępczej, a także niezbędną dokumentację, tj. odpis aktu urodzenia, potwierdzenie zameldowania oraz inne dokumenty zgodne z § 8 ust. 2 rozporządzenia. W przypadku dzieci umieszczonych 5

⁷ (t.j. Dz. U. z 2025 r., poz. 395), zwanego dalej „rozporządzeniem”.

czerwca 2025 r., postępowanie sądowe pozostawało na dzień kontroli w toku, gdyż zabezpieczenie nastąpiło w trybie interwencyjnym przez pracowników ośrodka pomocy społecznej. Z uwagi na powyższe prowadzone były dalsze działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w tym zakresie.

(akta kontroli str.30-41, 98-108)

Dyrektor PCPR oświadczył, iż na dzień kontroli Powiat Kłodzki miał podpisane porozumienia w sprawie przyjęcia dziecka do pieczy zastępczej oraz warunków jego pobytu i wysokości wydatków przeznaczonych na jego utrzymanie z 20 jednostkami: Miastem Wrocławiem, Wałbrzychem, Warszawą, Świnoujściem, Gdynią, Opolem oraz Powiatami: Wołomińskim, Białogardzkim, Kędzierzyńsko-Kozielskim, Świdnickim, Wałbrzyskim, Wągrowieckim, Nakielskim, Lubińskim, Oleśnickim, Zgorzeleckim, Ząbkowickim, Świdwińskim, Gliwickim, Wschowskim. Powyższe porozumienia dotyczyły pieczy rodzinnej (16 porozumień) oraz instytucjonalnej (4 porozumienia).

(akta kontroli str.41)

W okresie objętym kontrolą w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku zatrudnionych było łącznie 11 koordynatorów rodzinnej pieczy zastępczej. Wszystkie osoby posiadały wykształcenie zgodne z wymaganiami określonymi w obowiązujących przepisach. Każdy z pracowników złożył pisemne oświadczenia i został zweryfikowany w zakresie, o którym mowa w art. 78 ust. 1 pkt 2-6 ustawy.

(akta kontroli str.41-43 109-110)

W wyniku przeprowadzonej kontroli kompleksowej w trybie zwykłym w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kłodzku nie stwierdzono nieprawidłowości wymagających wydania zaleceń pokontrolnych w badanym zakresie.

IV. Pozostałe informacje:

Niniejsze wystąpienie pokontrolne sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach. Jeden egzemplarz przekazano dyrektorowi kontrolowanej jednostki, drugi złożono do akt postępowania kontrolnego.

POUCZENIE

Zastrzeżenia do wystąpienia pokontrolnego, w tym wystąpienia niezawierającego zaleceń pokontrolnych, składa się na zasadach określonych w art. 197d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (tekst. jedn.: Dz. U. z 2025 r.

poz. 49). Proszę w terminie do dnia **30 września 2025 r.** o powiadomienie Wojewody Dolnośląskiego o sposobie realizacji uwag i wniosków przedstawionych w niniejszym wystąpieniu pokontrolnym.

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

.....*Martyna Kwiecińska*.....
(przewodniczący zespołu inspektorów)

GŁÓWNY SPECJALISTA

.....*Ewelina Kuchwilo*.....
(członek zespołu inspektorów)

Z up. WOJEWODY DOLNOŚLĄSKIEGO

.....*Ewa Olszyna*.....
Zastępca Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej
(kierownik jednostki kontrolującej)

KIEROWNIK
Oddziału Nadzoru i Kontroli
Wspierania Rodziny
G. Kownacki
Grzegorz Kownacki